

ความเชื่อด้านสุขภาพ ความรู้ และพฤติกรรมการป้องกัน อันตรายจากเครื่องจักรของกลุ่มแรงงานเมียนมาใน จังหวัดสมุทรสาคร

พิจิตรา ปฏิพัตร*

Received: April 19, 2020

Revised: December 21, 2020

Accepted: January 22, 2021

บทคัดย่อ

แรงงานต่างด้าวมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุมากกว่าแรงงานไทย ทั้งนี้ความเชื่อด้านสุขภาพตามประสบการณ์และความรู้จะนำไปสู่พฤติกรรมการป้องกันอันตรายได้ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความเชื่อด้านสุขภาพ และความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร กับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการทำงานกับเครื่องจักร รูปแบบการศึกษาเป็นแบบภาคตัดขวาง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 323 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล ความเชื่อด้านสุขภาพ ทดสอบความรู้ และพฤติกรรมการป้องกันอันตราย โดยผ่านการทดสอบความตรง ความเที่ยง และความง่ายตามมาตรฐานการวัดและประเมินผล เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างมิถุนายน-กันยายน พ.ศ. 2560 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันในการทดสอบความสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่า แรงงานเมียนมาในจังหวัดสมุทรสาครส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 54.8) อายุเฉลี่ย 27.99 ± 6.89 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 39.6) มีประสบการณ์การทำงานกับเครื่องจักร 1-5 ปี (ร้อยละ 53.9) จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรง และการรับรู้ต่ออุปสรรคมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) แต่พบว่าความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการทำงานกับเครื่องจักร ข้อเสนอแนะ ควรเน้นส่งเสริมกิจกรรมที่ทำให้แรงงานเมียนมารับรู้ถึงความเสี่ยง และความรุนแรง เพื่อเพิ่มระดับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการทำงานกับเครื่องจักรต่อไป

คำสำคัญ: ความเชื่อด้านสุขภาพ/ความรู้/พฤติกรรม/การป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร/แรงงานเมียนมา

*ผู้รับผิดชอบบทความ: พิจิตรา ปฏิพัตร 15/10 หมู่ 7 ตำบลบ้านปึก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20130, E-mail: mampichitra@gmail.com

*วท.ม. (อาชีวอนามัยและความปลอดภัย) ภาควิชาสุขศาสตร์อุตสาหกรรมและความปลอดภัย คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Health Beliefs, Knowledge, and Machine Hazard Preventive Behaviors among Burmese Migrant Workers in Samut Sakhon Province

Pichitra Patipat*

Abstract

Foreign workers are at a greater risk of accidents than Thai workers. The health beliefs based on experience and knowledge can lead to preventive behaviors. This research aimed to study the relationship of health beliefs and knowledge about machine hazard prevention with behaviors of preventing hazards from working with machines. A cross-sectional was conducted among 323 Burmese migrant labors in Samut Sakhon Province recruited through a simple random sampling method. The research used the interview form divided into 4 parts: personal information, health beliefs, knowledge and preventive behaviors. It has been tested for accuracy and difficulty according to measurement and evaluation standards. Data were collected between June - September 2017. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation.

The study found that most of the Burmese workers in Samut Sakhon Province were male (54.8%), average age 27.99 ± 6.89 years, graduated from secondary school (39.6%), had experience working with machines 1-5 years (53.9%). From the correlation coefficient analysis, it was found that the health beliefs about machine protection were significantly related positively with the machine protection behavior ($p < 0.01$). When classifying each item, it was found that the perceived susceptibility, perceived severity, and perceived barriers were correlated with the machine hazard preventive behaviors significantly ($p < 0.01$). However, it was found that the knowledge of machine hazard protection did not correlate with machine prevention behaviors. Recommendations should focus on promoting activities that make migrant workers aware of the risks and violence to increase the level of behavior of protection against hazards from working with machines.

Keywords: *Health beliefs / Knowledge / Behavior / Machine hazard preventive / Burmese migrant workers*

***Corresponding Author:** *Pichitra Patipat, 15/10 M. 7 Banpuek Muang Chonburi 20130, E-mail address: mampichitra@gmail.com*

**M.Sc. (Occupational Health and Safety) Department of Industrial Hygiene and Safety, Faculty of Public Health, Burapha University*

1. บทนำ

องค์กรแรงงานระหว่างประเทศได้ให้ความหมายของแรงงานข้ามชาติไว้ในอนุสัญญาฉบับที่ 97 ว่าด้วยการอพยพเพื่อการทำงาน (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2492 (ค.ศ. 1949) มาตรา 11 หมายถึง บุคคลที่ย้ายถิ่นจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งเพื่อที่จะไปทำงาน มากกว่าที่จะไปใช้จ่ายเงินของตนเอง และรวมถึงบุคคลใด ๆ ที่โดยปกติแล้วได้รับการยอมรับว่า เป็นผู้อพยพเพื่อทำงาน แต่ไม่รวมถึงคนที่ทำงานตามบริเวณชายแดน จิตกรร หรือสมาชิกของกลุ่มผู้ชำนาญการที่เข้าเมืองระยะสั้น ชาวเรือ และลูกเรือเดินทะเลต่างชาติ

จากข้อมูลสถิติการทำงานของแรงงานข้ามชาติหรือคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานทั่วราชอาณาจักร ประจำเดือนธันวาคม พ.ศ.2562 มีจำนวนทั้งสิ้น 3,005,376 คน (สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว, 2562) ข้อมูลรายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดสมุทรสาครประจำปี 2562 พบว่า จังหวัดสมุทรสาครมีคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือทั้งสิ้นจำนวน 265,318 คน (สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร, 2562) เมื่อจำแนกสัญชาติแล้วพบว่าส่วนใหญ่เป็นสัญชาติเมียนมา รองลงมาเป็นกัมพูชา และลาวตามลำดับ ซึ่งในปัจจุบันแรงงานข้ามชาติ ถือว่ามีความจำเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอุตสาหกรรมประมง รองลงมาเป็นกิจการก่อสร้าง หากไม่มีแรงงานเหล่านี้อาจจะมีแนวโน้มว่า อุตสาหกรรมหลักของจังหวัดสมุทรสาครจะได้รับผลกระทบ ดังนั้น ทำให้มีแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงาน ในจังหวัดสมุทรสาครเพิ่มมากขึ้นทุกปี ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า อุปสรรคด้านภาษาสื่อสารอาจจะส่งผลให้แรงงานข้ามชาติ (เมียนมา กัมพูชา และลาว) เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุมากกว่าแรงงานไทย ส่วนใหญ่ไม่ตระหนักถึงสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน การจัดระบบบริการสุขภาพแก่แรงงานข้ามชาติจะจัดให้ตามสิทธิ เช่น ประกันสังคม ประกันสุขภาพ การขึ้นทะเบียนแรงงานและการตรวจสุขภาพประจำปี เป็นต้น (สร้อยสุตา เกสรทอง, ธนภูมิ สามัคคีคารมย์, และรัชนิวรรณ คุณูปกร, 2560)

แรงงานข้ามชาติมีปัญหาการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน จากข้อมูลสถิติกองทุนเงินทดแทน (2559) พบว่า แรงงานต่างด้าวประสบอันตรายจำนวนทั้งสิ้น 7,569 คน จำแนกเป็นสัญชาติเมียนมา 5,843 คน (ร้อยละ 77.2) กัมพูชา 1,584 คน (ร้อยละ 20.9) และลาว 142 คน (ร้อยละ 1.9) อนึ่งจังหวัดที่พบความชุกมากที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร รองลงมาคือ สมุทรสาคร ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงสิ่งที่ทำให้ประสบอันตรายกับผู้ปฏิบัติงานสูงสุดคือ วัตถุและสิ่งของ (ร้อยละ 42.5) และรองลงมาคือเครื่องจักร (ร้อยละ 13.7) (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2561) ซึ่งการประสบอันตรายจากเครื่องจักรนั้นไม่เพียงแต่สร้างความสูญเสียแก่แรงงานเท่านั้น ในบางครั้งความสูญเสียยังเกิดขึ้นกับเครื่องจักร และผลิตภัณฑ์ อาจรวมไปถึงต้องหยุดกระบวนการผลิต เพราะฉะนั้นความสูญเสียในแต่ละครั้งมีมูลค่าที่ไม่สามารถคาดคะเนได้ จากการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน และบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานต่างด้าว กรณีศึกษาแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมาในโรงงานย่านมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ทั้ง 3 ตัวแปรมีอิทธิพลต่อความปลอดภัยในการทำงานที่ค่าร้อยละ 17.4 25.2 และ 27.2 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ธนกร สิริธร, 2560) อีกทั้งมีการศึกษาพบว่าหนึ่งในสิ่งที่แรงงานต่างด้าวต้องเผชิญได้แก่ สภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัยรวมถึงการเข้าถึงอุปกรณ์ป้องกันที่เหมาะสม ไม่ได้รับแจ้งถึงความพร้อมของอุปกรณ์ป้องกันและการขาดความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์อันตราย (Srivirojana, et.al, 2013) ดังนั้น ผู้วิจัยจึง

สนใจศึกษาในเรื่องของความเชื่อ และความรู้ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรในแรงงานเมียนมา โดยทำการศึกษาในจังหวัดสมุทรสาครเพื่อเป็นข้อมูลในการหาแนวทางป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรที่จะเกิดกับแรงงานเมียนมาต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความเชื่อกับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรในแรงงานเมียนมา

2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้กับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรในแรงงานเมียนมา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง (cross sectional study)

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมและปฏิบัติงานเกี่ยวกับเครื่องจักรในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร และ เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แท้จริง ผู้วิจัยจึงคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตร ของ Cochran, W.G., (1953)

เมื่อ n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

P คือ สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการสุ่ม (ใช้สัดส่วนร้อยละ 30 หรือ 0.30)

Z คือ ระดับความมั่นใจที่กำหนด หรือระดับนัยสำคัญทางสถิติ กำหนดให้ Z ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เท่ากับ 1.96 (ความเชื่อมั่นร้อยละ 95)

d คือ สัดส่วนความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ (จะต้องสอดคล้องกับค่า Z ที่ระดับความเชื่อมั่นนั้น ๆ) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05

$$n = 0.30 (1 - 0.30) 1.96^2$$

$$0.05^2$$

$$n = 322.6944$$

จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 323 คน

หลังจากนั้นนำเข้าสู่การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานกับเครื่องจักรมากกว่า 6 เดือน และยินดีเข้าร่วมการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา เลขที่ 62/2559

3.3 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายปิด ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขศาสตร์อุตสาหกรรมและความปลอดภัย 3 ท่าน และตรวจสอบ

ความเที่ยงของเครื่องมือ (reliability) และค่าความยากง่ายของเครื่องมือ (difficulty) โดยผู้วิจัยนำไปแปลเป็นภาษาพม่าและนำไปทดลองใช้ (try out) ในกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ในพื้นที่ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.77 และค่าความยากง่ายของเครื่องมือความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรมีค่าระหว่าง 0.60-0.80 แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ อายุการทำงานกับเครื่องจักรและระยะเวลาที่อาศัยในประเทศไทย

ส่วนที่ 2 ความเชื่อด้านสุขภาพในการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร ตามการรับรู้ของบุคคล 4 ด้าน คือ การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยง (perceived susceptibility) การรับรู้ความรุนแรง (perceived severity) การรับรู้ถึงประโยชน์ของการป้องกัน (perceived benefits) และการรับรู้ต่ออุปสรรค (perceived barriers) ประกอบด้วยข้อคำถามด้านละ 3 ข้อ รวมทั้งหมด 12 ข้อ โดยเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คะแนนเฉลี่ยของการรับรู้แปลผลเป็น 3 ระดับ ตามเกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนของ Best (1977) ได้แก่ ช่วงคะแนน 3.00–6.00 6.01–9.00 และ 9.01–12.00 แปลผลได้ว่ามีความเชื่อด้านสุขภาพในระดับต่ำ ปานกลาง และสูง ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร มีข้อคำถาม 10 ข้อ โดยแบ่งระดับความรู้ออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ช่วงคะแนน 0–3.33 3.34–6.66 และ 6.67–10.00 แปลผลได้ว่ามีระดับความรู้ต่ำ ปานกลาง และสูง ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร มีข้อคำถาม 15 ข้อ โดยเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับคือ ประจำ บ่อยครั้ง นาน ๆ ครั้ง และไม่เคย แปลผลเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ช่วงคะแนน 15.00–30.00 30.01–45.00 และ 45.01–60.00 แปลผลได้ว่า มีพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรในระดับต่ำ ปานกลาง และสูง ตามลำดับ

3.4 การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ประสานงานกับหัวหน้าแคมป์คนงานชาวเมียนมาเพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัย โดยให้หัวหน้าแคมป์คนงานเป็นผู้ชี้แจงกับคนงานชาวเมียนมาเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัยเท่านั้น หลังจากนั้นได้ประสานงานหัวหน้าแคมป์คนงานเพื่อเข้าพื้นที่สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในช่วงวันหยุด อนึ่งก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลกับตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ฝึกอบรมผู้ช่วยนักวิจัยที่เป็นชาวเมียนมา โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ช่วยนักวิจัย ได้แก่ สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ดี และมีประวัติการทำงานในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี หลังจากนั้นได้ทดสอบความเข้าใจ โดยให้ผู้ช่วยวิจัยอ่านแปลความจากแบบสัมภาษณ์ที่เป็นภาษาเมียนมาเป็นภาษาไทยทีละข้อ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้พิจารณาถึงความตรงเชิงเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ใช้ระยะเวลาในการคัดเลือกผู้ช่วยนักวิจัยประมาณ 20 นาทีต่อคน ใช้ผู้ช่วยวิจัยจำนวน 5 คน หลังจากนั้นให้ผู้ช่วยนักวิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ระหว่างเดือนมิถุนายน - กันยายน 2560 จนครบตามจำนวนที่กำหนด

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ความเชื่อด้านสุขภาพ ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร พฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรในแรงงานเมียนมา และความสัมพันธ์ของความรู้กับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรในแรงงานเมียนมาโดยใช้สถิติอนุมาน (inferential statistics) ได้แก่ สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlations)

4. ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 54.8) มีอายุอยู่ในช่วง 17-48 ปี อายุเฉลี่ย 27.99 (± 6.891) ปี ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 21 – 25 ปี (ร้อยละ 30.0) ด้านการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 39.6) ด้านรายได้กลุ่มตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท (ร้อยละ 67.5) มีประสบการณ์การทำงานกับเครื่องจักรเฉลี่ย 3.09 (± 2.50) ปี ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานกับเครื่องจักร 1 – 5 ปี (ร้อยละ 53.9) รองลงมาคือ น้อยกว่า 1 ปี (ร้อยละ 33.7) และอาศัยอยู่ในประเทศไทยเฉลี่ย 4.584 (± 3.63) ปี โดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ 1 – 5 ปี (ร้อยละ 44.6) และรองลงมาอาศัยอยู่ 6 – 10 ปี (ร้อยละ 25.1) และมีเพียงร้อยละ 5.5 ที่อาศัยอยู่มากกว่า 10 ปี ดังตารางที่ 1

4.1 ความเชื่อด้านสุขภาพในการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร

การรับรู้ความเชื่อด้านสุขภาพในการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่ออันตรายจากเครื่องจักรอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 83.9) มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่ออันตรายจากเครื่องจักรอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 14.9) มีการรับรู้ความรุนแรงต่ออันตรายจากเครื่องจักรอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 68.7) มีการรับรู้ความรุนแรงต่ออันตรายจากเครื่องจักรอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 30.7) มีการรับรู้ประโยชน์ในการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 58.8) มีการรับรู้ประโยชน์ในการป้องกันอันตรายอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 40.2) มีการรับรู้อุปสรรคในการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 55.7) และมีการรับรู้อุปสรรคในการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 41.2) ดังตารางที่ 2

4.2 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร

ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรในระดับสูง (ร้อยละ 89.2) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 9.2)

4.3 พฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร

พฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 83.3) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 16.4)

4.4 ความสัมพันธ์ของความเชื่อด้านสุขภาพในการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรกับพฤติกรรม การป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรในแรงงานเมียนมา

ความสัมพันธ์ของความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรกับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรในแรงงานเมียนมาทดสอบโดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.01$) เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ ความรุนแรง และการรับรู้อุปสรรคในการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรของแรงงานเมียนมา ดังตารางที่ 3

4.5 ความสัมพันธ์ของความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรกับพฤติกรรมการ ป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรในแรงงานเมียนมา

ความสัมพันธ์ของความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรกับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรในแรงงานเมียนมาทดสอบโดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรของแรงงานเมียนมา ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางประชากร ($n = 323$)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (N=323)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	177	54.8
ชาย	146	45.2
อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	44	13.6
21 – 25 ปี	97	30.0
26 – 30 ปี	86	26.6
31 – 35 ปี	49	15.2
มากกว่า 35 ปี	47	14.6
Min = 17, max = 48, $\bar{X}$ (SD) = 27.99 (± 6.89)		
การศึกษา		
ไม่ได้ศึกษา	28	8.7
จบประถมศึกษาปีที่ 6	95	29.4
จบมัธยมต้น	128	39.6
จบมัธยมปลาย	63	19.5
สูงกว่ามัธยมปลาย	9	2.8
รายได้		
ไม่เกิน 5,000 บาท	14	4.3

ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2564
5,001 – 10,000 บาท

218

67.5

10,001 – 15,000 บาท

87

26.9

15,001 – 20,000 บาท

4

1.2

ประสบการณ์การทำงานกับเครื่องจักร

น้อยกว่า 1 ปี

109

33.7

1 – 5 ปี

174

53.9

มากกว่า 5 ปี

40

12.4

 $\bar{X}$ (SD) = 3.09 ($\pm$ 2.51)

ระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย

น้อยกว่า 1 ปี

80

24.8

1 – 5 ปี

144

44.6

6 – 10 ปี

81

25.1

มากกว่า 10 ปี

18

5.5

 $\bar{X}$ (SD) = 4.58 ($\pm$ 3.63)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของความเชื่อด้านสุขภาพ จำแนกรายข้อ (n = 323)

ความเชื่อด้านสุขภาพ	ระดับความคิดเห็น							
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	
	n	ร้อยละ	n	ร้อยละ	n	ร้อยละ	n	ร้อยละ
การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่ออันตรายจากเครื่องจักร								
1. อุบัติเหตุเป็นเรื่องของโชคชะตา จึงไม่สามารถป้องกันได้	120	37.2	128	39.6	50	15.5	25	7.7
2. ถ้าสภาพร่างกายไม่สมบูรณ์ หรือร่างกายไม่พร้อมที่จะทำงานจะทำให้มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุเพิ่มขึ้น	3	0.9	5	1.5	173	53.6	142	44.0
3. อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้เสมอ ถ้าหากผู้ปฏิบัติงานขาดความระมัดระวัง	5	1.5	2	0.6	169	52.3	147	45.5
การรับรู้ความรุนแรงต่ออันตรายจากเครื่องจักร								
4. การได้รับอุบัติเหตุจากการทำงานกับเครื่องจักรอาจทำให้เกิดการบาดเจ็บ พิการ หรือเสียชีวิตได้	3	0.9	2	0.6	106	32.8	212	65.6
5. ทานกัฬการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานกับเครื่องจักร	2	0.6	10	3.1	190	58.8	121	37.5

6. ในการทำงานกับเครื่องจักร หากไม่ใช้ อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรจะทำ ให้เกิดอุบัติเหตุได้	3	0.9	13	4.0	159	49.2	148	45.8
การรับรู้ประโยชน์ในการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร								
7. การแต่งกายและการใช้อุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสม ในการทำงาน อาจเพิ่มโอกาสเสี่ยงของการ เกิดอุบัติเหตุ	2	0.6	8	2.5	161	49.8	152	47.1
8. ในการทำงาน หากปฏิบัติตามกฎระเบียบ ด้านความปลอดภัยและตามแผนการ ปฏิบัติงานจะป้องกันอุบัติเหตุ	1	0.3	18	5.6	156	48.3	148	45.8
9. การตรวจสอบเครื่องจักรก่อนปฏิบัติงาน และหลังปฏิบัติงานช่วยลดการเกิดอุบัติเหตุ จากการทำงาน	1	0.3	6	1.9	157	48.6	159	49.2
การรับรู้อุปสรรคในการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร								
10. การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจาก เครื่องจักร และอุปกรณ์คุ้มครองความ ปลอดภัยส่วนบุคคลทำให้ปฏิบัติงานได้ช้า	77	23.8	129	39.9	100	31.0	17	5.3
11. การใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล ทำให้ท่านอึดอัด รำคาญ	71	22.0	171	52.9	71	22.0	10	3.1
12. การปฏิบัติงานตามขั้นตอนการทำงานทุก ขั้นตอนทำให้เสียเวลา	79	24.5	121	37.5	113	35.0	10	3.1

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพ และความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน
อันตรายจากเครื่องจักรรายด้าน กับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรของแรงงานเมียนมา
($n = 323$)

ตัวแปร	r	p
ความเชื่อด้านสุขภาพ		
การรับรู้โอกาสเสี่ยง	0.303 ^{**}	<0.001
การรับรู้ความรุนแรง	0.140 [*]	0.012
การรับรู้ประโยชน์	0.085	0.129
การรับรู้อุปสรรค	0.295 ^{**}	<0.001
ความเชื่อด้านสุขภาพ	0.391 ^{**}	<0.001

ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร

0.102

0.068

หมายเหตุ * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

5. อภิปรายผล

5.1 ความสัมพันธ์ของความเชื่อด้านสุขภาพในการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรกับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรในแรงงานเมียนมา

ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรในแรงงานเมียนมา แสดงว่า ถ้ามีความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายสูง จะมีพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรสูงตามไปด้วย เป็นไปตามแนวคิดของรูปแบบความเชื่อด้านสุขภาพที่กล่าวว่า การที่บุคคลจะกระทำสิ่งใดนั้น เป็นผลมาจากความเชื่อ และความเชื่อด้านสุขภาพมีผลต่อพฤติกรรมการป้องกัน (Rosenstock, 1974) การศึกษาครั้งนี้จึงสอดคล้องกับแนวคิดของรูปแบบความเชื่อด้านสุขภาพ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของศิริขวัญ ศรีสมศักดิ์ (2557) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตชิ้นส่วนรถยนต์จังหวัดระยอง พบว่า ความเชื่อด้านสุขภาพสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการทำงานในเชิงบวก

เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงจากอันตรายในการทำงานกับเครื่องจักรมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของทรงฤทธิ์ ทองมีขวัญ และคณะ (2560) ศึกษาการรับรู้ความเสี่ยงอันตรายจากเครื่องถ่ายเอกสารและพฤติกรรมการป้องกันของพนักงานถ่ายเอกสาร พบว่า การรับรู้ความเสี่ยงอันตรายจากเครื่องถ่ายเอกสาร มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายของพนักงานถ่ายเอกสาร และจุฑามาศ คชโคตร และศิริณีย์ อินทรหนองไผ่ (2560) ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การรับรู้ความเสี่ยงเกี่ยวกับอุบัติเหตุในการทำงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งอาจเป็นเพราะแรงงานเมียนมาที่ทำงานกับเครื่องจักรมีวุฒิประสงค์เข้ามาทำงานถ้าหากเกิดอุบัติเหตุขึ้นจะทำให้ต้องหยุดงานทำให้ขาดรายได้ ดังนั้น หากรู้ว่าการทำงานรูปแบบใดมีความเสี่ยงจะมีการป้องกันเพิ่มขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุจะเป็นเหตุให้ต้องหยุดงาน

ด้านการรับรู้ความรุนแรงจากอันตรายในการทำงานกับเครื่องจักรมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร สอดคล้องกับประหยัด ทิพย์สุทธิ, มุกดา หนูยศรี, และวาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล (2562) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการบาดเจ็บจากการทำงานของพนักงานจัดวางสินค้า สนามบินสุวรรณภูมิ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า การรับรู้ความรุนแรงของการบาดเจ็บจากการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการบาดเจ็บจากการทำงานในระดับปานกลาง เป็นเพราะในการทำงานกับเครื่องจักรหากไม่มีการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดอุบัติเหตุที่อาจทำให้ถึงกับสูญเสียอวัยวะหรือเสียชีวิตได้

ด้านการรับรู้อุปสรรคในการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร ทั้งนี้แตกต่างกับการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า การรับรู้อุปสรรคมีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุ (จุฑามาศ คชโคตร, และศิริราณี อินทรหนองไผ่, 2560) อนึ่งอาจเกิดจากบริบทอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาในพื้นที่จังหวัดอุตสาหกรรมที่มีโรงงานจำนวนมากและมีความคุ้นเคยกับการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในโรงงาน ซึ่งแม้ว่าแรงงานต่างด้าวจะรับรู้ถึงอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตราย เช่น การสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลทำให้รู้สึกอึดอัดและรำคาญ หรือการทำงานตามขั้นตอนความปลอดภัยจะทำให้เกิดความล่าช้าในงาน แต่ด้วยกฎระเบียบ ข้อบังคับด้านความปลอดภัย หรือการเดินสำรวจด้านความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยประจำโรงงาน เหล่านี้ล้วนส่งผลให้แรงงานต่างด้าวมีการปฏิบัติตัวในการป้องกันอุบัติเหตุได้ สำหรับการศึกษาของจุฑามาศ คชโคตรได้ศึกษาในพื้นที่จังหวัดมหาสารคามมีอุตสาหกรรมทั้งจังหวัด 57 แห่ง มีพนักงาน 2,761 คน และเป็นส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเกษตร แต่จังหวัดสมุทรสาครมีพนักงานจำนวนมาก เฉพาะแรงงานต่างด้าวจำนวน 265,318 คน (สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร, 2562) ซึ่งมากกว่าเกือบหนึ่งร้อยเท่า ส่งผลให้การดำเนินการทางด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยจึงอาจมีความแตกต่างกันได้

ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิริขวัญ ศรีสมศักดิ์ (2557) ที่พบว่า การรับรู้ประโยชน์ในการป้องกันอันตรายจากการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการทำงาน

5.2 ความสัมพันธ์ของความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากเครื่องจักรกับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรในแรงงานเมียนมา

ผลการศึกษาพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรในแรงงานเมียนมา ซึ่งสอดคล้องกับการเปรียบเทียบความรู้ และพฤติกรรมในการป้องกันอันตรายของ ระบบโครงร่างและกล้ามเนื้อในชาวประมงไทยและเมียนมา กรณีศึกษาแพปลาแห่งหนึ่ง อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งพบว่า ความรู้ของชาวประมงไทยและเมียนมามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พฤติกรรมในการป้องกันการบาดเจ็บของระบบโครงร่างและกล้ามเนื้อของชาวประมงทั้งสองสัญชาติอยู่ในระดับควรปรับปรุง และไม่มี ความแตกต่างกัน (จิตตาภรณ์ มงคลแก่นทรา, และคณะ, 2561) ดังนั้น การที่ชาวประมงไทยมีความรู้ที่ดีกว่าชาวประมงเมียนมา ไม่ได้หมายความว่า จะมีพฤติกรรมในการป้องกันการบาดเจ็บจากโรคที่ดีกว่าชาวประมงเมียนมา อาจเป็นเพราะแรงงานมีความรู้แต่ด้วยระดับความต้องการตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1943) ที่ระดับความต้องการของแรงงานเมียนมายังไม่เพียงพอในความต้องการด้านร่างกายหรือด้านกายภาพจึงยังไม่มีความต้องการที่เพิ่มขึ้นคือ การมีชีวิตรอดและปลอดภัย

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์หรือกิจกรรมที่ทำให้แรงงานเมียนมาได้รับประสบการณ์โดยตรง หรือได้รับการถ่ายทอดจากผู้ที่มีประสบการณ์โดยตรงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับอันตรายที่เกิดจากการทำงานกับเครื่องจักร

การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปอาจมีการศึกษาในแรงงานข้ามชาติสัญชาติอื่น หรือศึกษาในลักษณะงานหรืออาชีพอื่นที่แรงงานเมียนมาเข้ามาปฏิบัติงานเป็นจำนวนมาก

7. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม. (2561).

รายงานสถานการณ์โรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ปี 2560. สืบค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2563, จาก

http://envocc.ddc.moph.go.th/uploads/situation/01_envocc_situation_60.pdf

จิตตาภรณ์ มงคลแก่นทราย, ศิริลักษณ์ วีรสกุล, พัทธมน ก่อพุ่ม, วรัญญา เหลบควนเคี่ยม, และพุทธรักษา ดาชัยโย. (2561). การเปรียบเทียบความรู้ และพฤติกรรมในการป้องกันการบาดเจ็บของ ระบบโครงร่างและกล้ามเนื้อในชาวประมงไทยและพม่า กรณีศึกษา : แพปลาแห่งหนึ่ง อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารควบคุมโรค*. 44 (3), 249-257.

จุฑามาศ คชโคตร, และศิริณีย์ อินทรหนองไผ่. (2560). พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 36(5), 12-20.

ทรงฤทธิ์ ทองมีขวัญ, วรพรรณ จันทวิเมือง, ทิพย์สุนนท์ กิจรุ่งโรจน์, และวิกานดา หมัดอะดัม. (2560). การรับรู้ความเสี่ยงอันตรายจากเครื่องถ่ายเอกสาร และพฤติกรรมการป้องกันของพนักงานถ่ายเอกสาร. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*. 4(2), 28-44.

ธนกร สิริธร. (2560). พฤติกรรมการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน และบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานต่างด้าว: กรณีศึกษาแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมาในโรงงานย่านมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพมหานคร.

ประหยัด ทิพย์สุทธิ, มุกดา หนูศรี, และวาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการบาดเจ็บจากการทำงานของพนักงานจัดระวางสินค้า สนามบินสุวรรณภูมิ จังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารการพยาบาล การสาธารณสุขและการศึกษา*. 20(2). 132-146

ศิริขวัญ ศรีสมศักดิ์. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตชิ้นส่วนรถยนต์จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- สร้อยสุตา เกสรทอง, รณภูมิ สามัคคีคารมย์, และรัชนีวรรณ คุณูปกร. (2560). ปัญหาสุขภาพจากการทำงานในกลุ่มแรงงานข้ามชาติ (แรงงานต่างด้าว) จังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารควบคุมโรค*. 43(3), 255-269.
- สำนักงานประกันสังคม. (2559). *ข้อมูลสถิติกองทุนเงินทดแทน*. สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2563, จาก https://www.sso.go.th/wpr/main/sub_category_list-label_1_169_748
- สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร. (2562). *ข้อมูลรายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดสมุทรสาครรายปี 2562*. สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2563, จาก https://samutsakhon.mol.go.th/news_group/Labour Situation
- สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว. (2562). *ข้อมูลสถิติการทำงานของคนต่างด้าว*. สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2563, จาก <https://www.doe.go.th/prd/alien/statistic/param/site/152/cat/82/sub/76/pull/subcategory/view/list-label>
- Best, J.W. (1977). *Research in Education*. 3rd ed. New Jersey: Prentice hall Inc.
- Cochran, W.G. (1953). *Sampling Techniques*. New York: John Wiley & Sons. Inc.
- Maslow, A.H. (1943). A Theory of Human Motivation. *Psychological Review*, 50(4). 370-396.
- Rosenstock, I.M. (1974). Historical Origins of the Health Belief Model. *Health Education Monographs*, 2(4), 328-335.
- Srivirojana, N., Punpuing, S., Robinson, C., Sciortino, R., and Vapattanawong, P. (2014). Marginalization, morbidity, and mortality: a case study of Myanmar migrants in Ranong province, Thailand. *Journal of Population and Social Studies*, 22 (1), 35-52.